

BRANJU PRIJAZNA OBČINA

Natečaj

Predstavitev dokumentacije in razpisnih kriterijev

Vesna Horžen, predsednica Združenja splošnih knjižnic
Barbara Horvat, Skupnost občin Slovenije
Marjan Gujtman, Ministrstvo za kulturo

Ljubljana, 8. 3. 2017

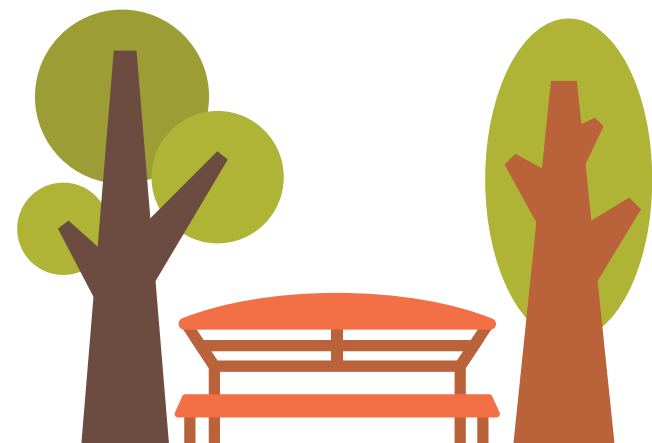
Bralna pismenost je del koncepta človeškega kapitala

- bralna pismenost je pomemben del koncepta človeškega kapitala, ki je povezan s socialnim in ekonomskim uspehom posameznika in družbe;
- razvita bralna pismenost je zanesljivejši kazalnik ekonomskega in socialnega blagostanja kot leta izobraževanja (biti odličnjak v osnovni šoli ni dovolj, pomembno je biti odličnjak z bralnimi navadami);
- višja bralna pismenost je povezana z večjo verjetnostjo nadaljevanja šolanja;
- podatki in raziskave kažejo na povezavo med bralno pismenostjo, uspešnim šolanjem, večjimi prihodki, sodelovanjem v vseživljenjskem učenju in pri političnih in socialnih dogodkih.

Bralna pismenost v RS

Rezultati PISA kažejo na upadanje bralne pismenosti med našimi šolarji, rezultati raziskave o bralni pismenosti med odraslimi PIAAC prav tako niso spodbudni, saj le 5,6 %odstotka odraslih prebivalcev RS dosega najvišjo stopnjo bralne pismenosti.

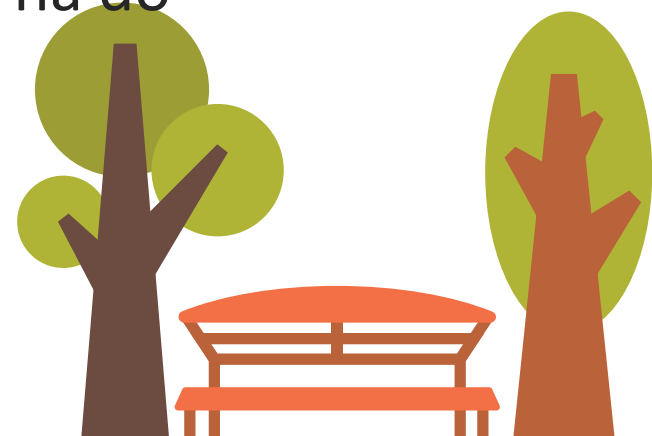
Vloga knjižnic in lokalnih skupnosti pri oblikovanju bralnih navad

- spodbujanje branja je zelo pomembno poslanstvo splošnih knjižnic;
- z usposobljenim osebjem, zbirko, prostorom, ciljnim dejavnostmi, usmerjenostjo knjižnic na okolje in sodelovanjem z drugimi institucijami knjižnice kot ugledne institucije zelo pomembno vplivajo na razvoj bralne kulture in tudi bralne pismenosti;
- za razvoj bralne pismenosti in spodbujanje bralne kulture samo knjižnice niso dovolj, pri tem morajo sodelovati z vso skupnostjo na lokalnem in nacionalnem nivoju. Bralna kultura je splet idej, vrednot, norm, vsebin in sporočil, ki jih oblikujemo in posredujemo v zvezi z branjem, ki jih sporoča in oblikuje lokalna skupnost od vrtcev do šol, od učiteljev do ravnateljev, od profesorjev do socialnih delavk, od svetnikov in svetnic v občinskem svetu do občinske uprave z županom na čelu z namenom, da bi postalo branje cenjena aktivnost.

Javni natečaj "Branju prijazna občina"

- projekt podelitev naziva "Branju prijaznim občinam" je zastavljen kot ukrep v Nacionalnem programu za kulturo 2014 do 2017, s katerim naj bi se izboljšalo stanje na področju branja v Sloveniji;
- izhodišče za to, da naziv podeljuje Združenje splošnih knjižnic, je **družbena odgovornost knjižnic**, ki jo imajo za področje bralne pismenosti in bralne kulture, namen pa je spodbuditi občine k pripravi in izvajanju ukrepov za izboljšanje bralne pismenosti in bralne kulture v lokalni skupnosti oziroma jih spodbuditi, da obstoječe programe in dobre prakse nadgradijo in jih delijo z ostalimi občinami;
- čas trajanja: med 8. februarjem in 3. decembrom (od Prešerna do Prešerna);
- prijave do 30. oktobra 2017;
- slovesna podelitev nazivov 3. decembra 2017.

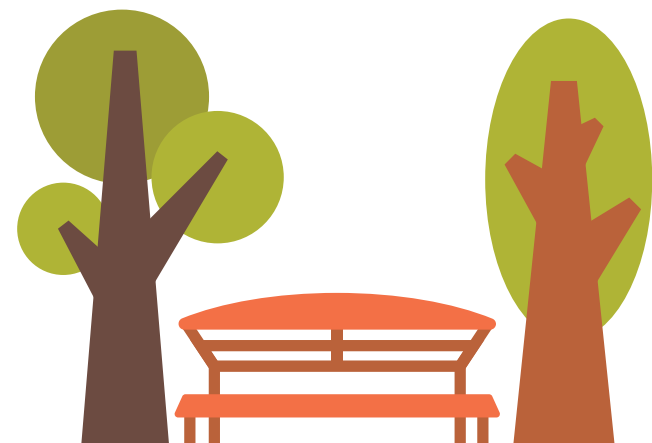
Glavni cilji projekta

- uveljaviti pozitivno javno podobo branja;
- izboljšati zavest o pomenu branja;
- podpreti razvoj in izvajanje javno dostopnih programov in projektov za spodbujanje branja in pismenosti, ki potekajo na lokalni ravni in so namenjeni različnim ciljnim skupinam;
- spodbujati in koordinirati programe ter projekte promocije branja;
- spodbuditi občine k sprejemanju lokalnih strateških dokumentov za spodbujanje branja in razvoj bralne kulture;
- spodbuditi občine k povzemanju primerov dobrih praks za ustvarjanje učinkovitega družbenega okolja za spodbujanje branja in razvoj bralne kulture;
- spodbuditi sistematično vlaganje v promocijo branja in načrten razvoj bralne kulture na lokalnem nivoju.

Podporniki projekta

- predsednik DZ dr. Milan Brglez
- minister za kulturo Anton Peršak
- predsednik Skupnosti občin Slovenije Bojan Kontič
- urednica, pisateljica Manca Renko
- pisatelj, igralec, prevajalec Boštjan Gorenc - Pižama

Sodelovanje na natečaju

Kandidati morajo za sodelovanje na natečaju izkazati celosten pristop k obravnavi bralne pismenosti in kulture, kot npr.:

- opredelitev vizije in programov občine ter aktivnosti na tem področju
- povezovanje z različnimi deležniki v lokalni skupnosti,
- finančna podpora projektom, povezanih z branjem,
- angažiranost in javna podpora predstavnikov lokalnih oblasti pri dogodkih na področju branja,
- podpora bralnim društvom, klubom,
- inovativni pristopi spodbujanja branja med sodelavci občine idr.

Pogoji za sodelovanje

- Kandidat za naziv je občina oziroma mestna občina.
- Kandidata lahko predlaga fizična ali pravna oseba. Kandidati se lahko predlagajo tudi sami. Splošna knjižnica ne more biti predlagatelj.
- **Na natečaj se lahko prijavi kandidata, ki izpolnjuje določbe 21. člena Zakona o lokalni samoupravi in določbe 20., 52. in 53. člena Zakona o knjižničarstvu.**
- V prijavi je potrebno predložiti izpolnjeno prijavnico in zahtevane priloge.
- Projektov bralne pismenosti in bralne kulture, ki jih izvajajo splošne knjižnice, se na natečaju ne upošteva.

Kriteriji za izbor

- opredelitev pomena ali področja bralne kulture in drugih dejavnosti v zvezi s knjigami, branjem in bralno pismenostjo v razvojnih dokumentih lokalne skupnosti;
- podpora projektom in drugim aktivnostim s področja bralne kulture (brez aktivnosti, ki jih izvaja knjižnična javna služba);
- javna podpora nosilcev lokalnih oblasti pri aktivnostih, ki se izkazujejo kot promocija bralne kulture;
- podpora bralnim društvom in klubom, ki jih ne organizirajo in izvajajo splošne knjižnice;

Kriteriji za izbor

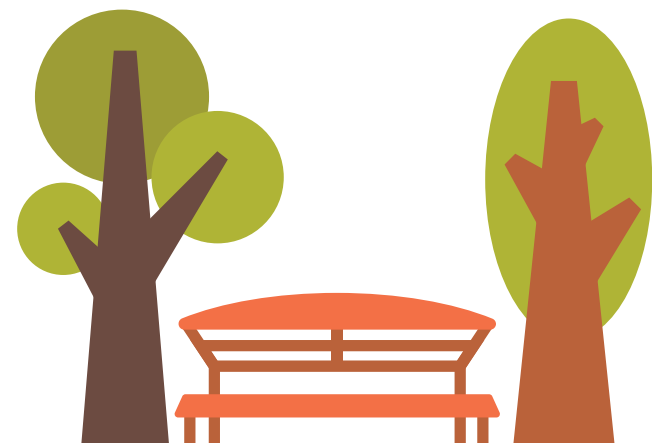
- finančna podpora aktivnostim, povezanim z branjem in knjigo (primeri: sofinanciranje javnih del za podporo branju; podpora prostovoljcem, ki izvajajo projekte bralne kulture; finančna podpora festivalom branja in bralne kulture; aktivno posredništvo med deležniki na področju branja; povezovanje, koordiniranje med izvajalci bralne kulture in bralne pismenosti; zagotavljanje brezplačne infrastrukture – brezplačen najem - za projekte s področja bralne kulture tudi za društva in organizacije, ki niso v javnem interesu, knjižnice na prostem v najrazličnejših oblikah, če le-te ne delujejo pod okriljem splošne knjižnice; promocija bralne kulture....).

Mestna občina mora izpolnjevati vse, občine pa tri od petih kriterijev

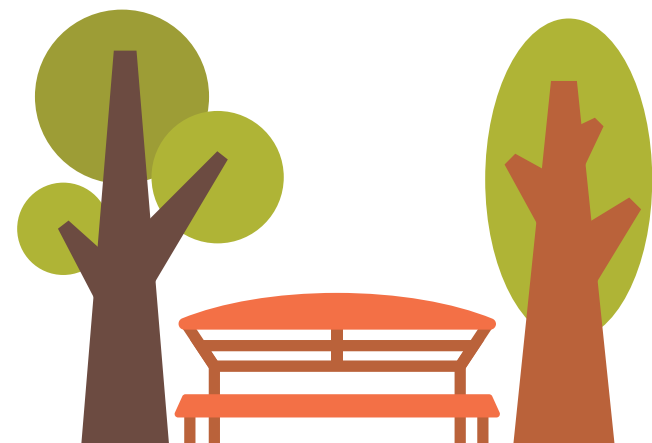
Postopek izbire

- Združenje splošnih knjižnic in Skupnost občin Slovenije bosta imenovali posebno komisijo;
- v izbor se uvrsti predloge, ki bodo pravočasni in popolni;
- naziv se lahko podeli več občinam;
- predlagatelji in prejemniki naziva bodo o izboru obveščeni pisno.

Veljavnost in potrditev naziva

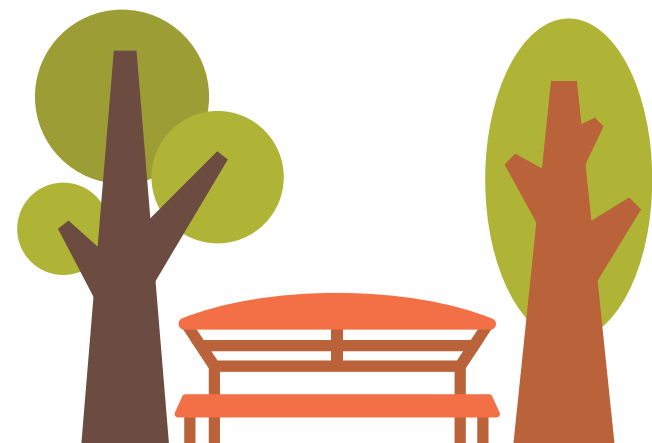
- veljavnost naziva je tri leta;
- po treh letih lahko občina pridobljeni naziv obnovi.

Informacije in kontakti

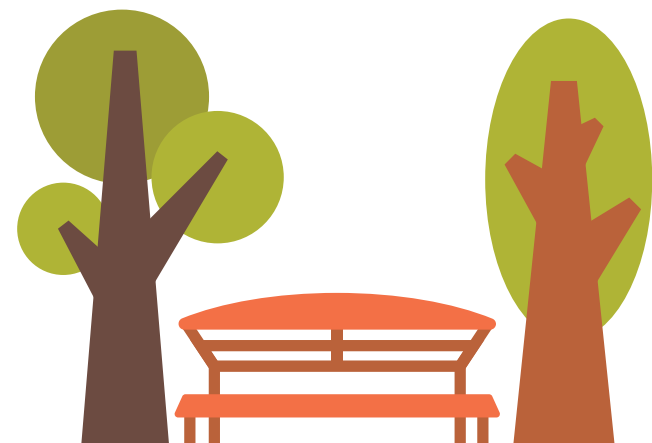
Natečaj objavljen:

- na spletni strani Združenja splošnih knjižnic <http://zdruzenje-knjiznic.si/>,
- na spletni strani Skupnosti občin Slovenije <https://skupnostobcin.si/>,
- na spletni strani Ministrstva za kulturo <http://www.mk.gov.si/>,
- na spletnih straneh slovenskih splošnih knjižnic.

Kontaktne osebe za dodatne informacije

- Združenje splošnih knjižnic Vesna Horžen (vesna.horzen@zdruzenje-knjiznic.si, tel. 041 577 273);
- Skupnost občin Slovenije Barbara Horvat (barbara.horvat@skupnostobcin.si , tel. 02 234 15 00);
- Ministrstvo za kulturo Marjan Gujtman (marjan.gujtman@gov.si tel. 01 369 59 46)

Izjava predsednika DZ, dr. Milana Brgleza

Verjamem, da knjige niso le dragocen vir informacij, temveč veliko več. So ključ za jezikovni, intelektualni in sploh vsestranski razvoj. Bogatijo naš besedni zaklad, spodbujajo domišljijo in ustvarjalnost, hranijo naše misli in nas spodbujajo k razmišljanju, širijo naša obzorja, odpravljajo predsodke, hkrati pa so tudi dragocena družba.

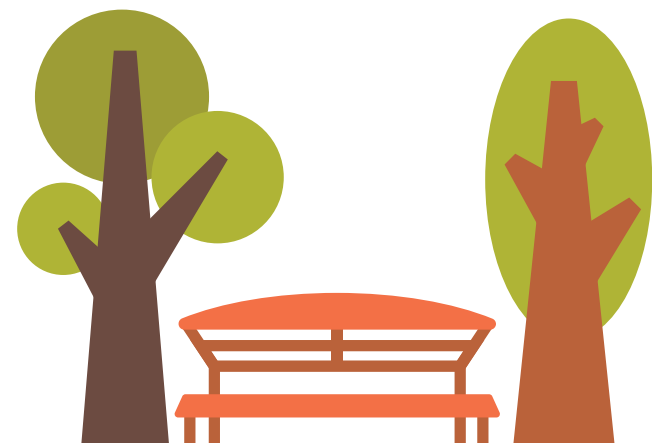
Z veseljem sprejemam častno podporo nad projektom Branju prijazna občina. Verjamem, da bomo s skupnimi močmi bralno kulturo uspeli približati državljanom in državljanom.

Izjava ministra za kulturo, Antona Peršaka

Težko bi si zamislil projekt, ki bi v večji meri povzel moje delovanje in prepričanje ter celo ljubezen, kot je spodbujanje branja v lokalnih skupnostih.

Z res velikim veseljem izrekam vso podporo projektu Branju prijazna občina in si želim, da bi ta zveneči naziv pridobilo kar največ slovenskih občin.

Branju prijazna občina

Hvala za vašo pozornost in izkazan interes za sodelovanje na natečaju!

